

Λόγος στη Γέννηση του Χριστού

Αγίου Γρηγορίου Θεολόγου

Απόσπασμα (§. Α-Δ) σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση ἐκ τῆς ἐκδόσεως:
Γρ. Θεολόγου Ἔργα, Λόγος ΛΗ'. Πατερικὲς ἐκδόσεις Γρηγ. ὁ Παλαμᾶς

Α'. Χριστὸς γεννᾶται, ἅς τὸν δοξάσετε· ὁ Χριστὸς ἔρχεται ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ἅς τὸν προὔπαντήσετε· ὁ Χριστὸς εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς γῆς, ἅς ὑψωθῆτε. «Δοξολογήσατε τὸν Κύριον, ὅλη ἡ γῆ», καὶ διὰ τὰ εἶπω καὶ τὰ δύο μὲ μίᾳ λέξειν, ἅς εὐφρανθοῦν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἅς νιώσῃ ἀγαλλίασιν ἡ γῆ διὰ τὸν οὐράνιον ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἐπίγειος. Ὁ Χριστὸς ἐσαρκώθη, νιώσατε ἀγαλλίασιν ἀπὸ χαρᾶ καὶ τρόμον. Ἀπὸ τρόμον ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας· ἀπὸ χαρὰν ἐξ αἰτίας τῆς ἐλπίδος... Ὁ Λόγος ἐνώνεται μὲ τὴν ὕλην. Ὁ ἀόρατος γίνεται ὄρατός. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖο δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐγγίση κανεῖς, ἤμπορεῖ νὰ ψηλαφηθῆ. Ὁ ἄχρονος ἀποκτᾶ ἀρχὴν. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γίνεται Υἱὸς ἀνθρώπου, «ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ ὁποῖος ἦτο χθές, εἶναι σήμερον καὶ θὰ παραμείνῃ ὁ ἴδιος εἰς τοὺς αἰῶνας»...

Σήμερα ἡ πανηγυρίς εἶναι τὰ Θεοφάνεια, δηλαδὴ ἡ Γέννησις. Διότι λέγονται καὶ τὰ δύο, ἐπειδὴ δι' ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὑπάρχουν δύο ὀνόματα. Διότι ὁ Θεὸς ἐφανερώθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς γεννήσεως. Καὶ ὑπῆρχε μὲν πρὶν, καὶ ὑπῆρχε πάντοτε, προερχόμενος ἀπὸ τὸν πάντοτε ὑπάρχοντα, πάνω ἀπὸ κάθε αἰτίαν καὶ λογικὴν (ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε λόγος ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Λόγον), ἀλλὰ μετὰ ἔλαβε σῶμα πρὸς χάριν μας, διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν εὐτυχὴ ὑπαρξιν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε τὴν ὑπαρξιν ἢ καλύτερα, διὰ νὰ μᾶς ἐπαναφέρει μὲ τὴν σάρκωσίν του εἰς τὴν εὐτυχὴ ὑπαρξιν ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαμε ἀπομακρυνθεῖ ἐξ αἰτίας τῆς κακίας μας. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἐμφάνισιν δίδεται τὸ ὄνομα Θεοφάνεια, εἰς δὲ τὴν γέννησιν, Γενέθλια.

Δ'. Αὐτὸ εἶναι δι' ἡμᾶς τὸ νόημα τῆς πανηγύρεως καὶ αὐτὸ ἐορτάζομεν σήμερα: Τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ ἔλθωμεν νὰ κατοικήσωμεν κοντὰ εἰς τὸν Θεόν, ἢ διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν (διότι ἔτσι νομίζω ὅτι εἶναι σωστότερον νὰ εἰπωθῆ), διὰ νὰ ἐνδυθῶμεν τὸν νέον ἄνθρωπον, ἀφοῦ ἐγκαταλείψωμεν τὸν παλαιόν. Καὶ ὅπως ἔχομεν ἀποθάνει μαζί μὲ τὸν Ἀδάμ, ἔτσι ἅς ζήσωμεν μαζί μὲ τὸν Χριστόν, ἅς γεννηθῶμεν μαζί του... Ἄς ἐορτάζομεν ἐπομένως ὄχι μὲ δημοσίας πανηγύρεις, ἀλλὰ κατὰ τρόπον θεϊκόν. Ὅχι κατὰ τρόπον κοσμικόν, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὑπερκόσμιον. Ὅχι τὰ ἰδικὰ μας ἀλλὰ πολὺ περισσότερον τὰ τοῦ Κυρίου. Ὅχι τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν θεραπείαν. Ὅχι τῆς δημιουργίας ἀλλὰ τῆς ἀναδημιουργίας.